

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 9. aprila 2014*

„Direktiva 2007/64/ES — Plačilne storitve — Člen 4, točka 23 — Pojem plačilnega instrumenta — Nalogi za prenos, izvedeni v okviru spletnega bančništva ali s papirnim nalogom — Člen 52(3) — Pravica prejemnika plačila, da od plačnika zahteva nadomestilo za uporabo plačilnega instrumenta — Pooblastilo držav članic, da odredijo splošno prepoved — Pogodba med operaterjem mobilne telefonije in posamezniki“

V zadevi C-616/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Oberster Gerichtshof (Avstrija) z odločbo z dne 8. novembra 2011, ki je prispela na Sodišče 30. novembra 2011, v postopku

T-Mobile Austria GmbH

proti

Verein für Konsumenteninformation,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi T. von Danwitz, predsednik senata, E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby in C. Vajda (poročevalec), sodniki,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. septembra 2013,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za T-Mobile Austria GmbH A. Egger, odvetnik,
- za Verein für Konsumenteninformation S. Langer, odvetnik,
- za avstrijsko vlado C. Pesendorfer in P. Cede, agenta,
- za nemško vlado T. Henze, J. Möller in J. Kemper, agenti,
- za francosko vlado G. de Bergues in N. Rouam, agenta,

* Jezik postopka: nemščina.

— za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s S. Varonejem, avvocato dello Stato,
— za portugalsko vlado L. Inez Fernandes in L. Bigotte Chorão, agenta,
— za Evropsko komisijo K.-P. Wojcik, J. Rius, M. Noll-Ehlers in C. Vrignon, agenti,
po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 24. oktobra 2013
izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 52(3) Direktive 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES (UL L 319, str. 1).
- 2 Predlog je bil vložen v okviru spora med Verein für Konsumenteninformation (združenje potrošnikov, v nadaljevanju: Verein) in družbo T-Mobile Austria GmbH (v nadaljevanju: T-Mobile Austria) zaradi oblikovanja cen te družbe, ki od svojih strank zahteva plačilo dodatnih nadomestil v primeru plačila prek spletnega bančništva ali s papirnim nalogom.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 1 Direktive 2007/64, naslovljen „Predmet urejanja“, v okviru naslova I, „Predmet urejanja, področje uporabe in opredelitev pojmov“, določa:

„1. Ta direktiva določa pravila, v skladu s katerimi države članice razlikujejo naslednjih šest kategorij ponudnikov plačilnih storitev:

[...]

2. Ta direktiva določa tudi pravila v zvezi s preglednostjo pogojev in zahtevami za informacije o plačilnih storitvah ter ustreznimi pravicami in obveznostmi uporabnikov plačilnih storitev in ponudnikov plačilnih storitev v zvezi z opravljanjem plačilnih storitev kot redne zaposlitve ali poslovne dejavnosti.“
- 4 Člen 4 te direktive, naslovljen „Opredelitev pojmov“, določa:

„V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve:

[...]

3. ‚plačilna storitev‘ pomeni katero koli poslovno dejavnost, naštetu v Prilogi;

[...]

7. ‚plačnik‘ pomeni fizično ali pravno osebo, ki je imetnik plačilnega računa in odredi plačilni nalog v breme plačilnega računa, ali, če plačilni račun ne obstaja, fizično ali pravno osebo, ki izda plačilni nalog;

8. ‚prejemnik plačila‘ pomeni fizično ali pravno osebo, ki je predviden prejemnik sredstev, ki so bila predmet plačilne transakcije;
9. ‚ponudnik plačilnih storitev‘ pomeni telesa iz člena 1(1) in pravne ter fizične osebe, ki jim je bila odobrena opustitev v skladu s členom 26;
10. ‚uporabnik plačilnih storitev‘ je fizična ali pravna oseba, ki uporablja plačilne storitve kot plačnik ali prejemnik plačila ali oboje;

[...]

16. ‚plačilni nalog‘ je navodilo plačnika ali prejemnika plačila njegovemu ponudniku plačilnih storitev, s katerim zahteva izvedbo plačilne transakcije;

[...]

19. ‚preverjanje pristnosti‘ pomeni postopek, ki omogoča ponudniku plačilnih storitev, da preveri uporabo določenega plačilnega instrumenta, vključno z njegovimi osebnimi varnostnimi elementi;

[...]

23. ‚plačilni instrument‘ pomeni vsako osebno napravo oziroma naprave in/ali niz postopkov, dogovorjenih med uporabnikom plačilnih storitev in ponudnikom plačilnih storitev, ki jih uporablja uporabnik plačilnih storitev, da odredi plačilni nalog;

[...]“

- 5 Člen 52 navedene direktive, naslovljen „Nadomestila, ki se uporabljajo“, ki je pod naslovom IV o pravicah in obveznostih v zvezi z opravljanjem in uporabo plačilnih storitev, v odstavku 3 določa:

„Ponudnik plačilnih storitev prejemniku plačila ne prepreči, da od plačnika zahteva plačilo nadomestila ali da mu ponudi znižanje za uporabo določenega plačilnega instrumenta. Vendar pa lahko države članice zaradi potrebe po spodbujanju konkurenčnosti in uporabe učinkovitih plačilnih instrumentov prepovedo ali omejijo pravico do zaračunavanja nadomestil.“

- 6 V uvodni izjavi 42 Direktive 2007/64, ki se nanaša na obseg člena 52(3) te direktive, je navedeno:

„Zaradi spodbujanja preglednosti in konkurence ponudnik plačilnih storitev ne bi smel preprečiti prejemniku plačila, da od plačnika zahteva plačilo nadomestil za uporabo določenega plačilnega instrumenta. Medtem ko je treba prejemniku plačila omogočiti, da poljubno zaračuna nadomestila za uporabo določenega plačilnega instrumenta, bi se lahko države članice odločile prepovedati ali omejiti takšno prakso, če je to po njihovem mnenju upravičeno zaradi neprimerne oblikovanja cen ali morebitnih negativnih posledic takšnega oblikovanja cen za uporabo nekega plačilnega instrumenta, pri čemer bi morale upoštevati, da je treba spodbujati konkurenco in uporabo učinkovitih plačilnih instrumentov.“

- 7 Člen 53 navedene direktive, naslovljen „Odstopanje za instrumente za plačila majhnih vrednosti in elektronski denar“, določa:

„1. V primeru plačilnih instrumentov, ki v skladu z okvirno pogodbo omogočajo samo posamezne plačilne transakcije, ki ne presegajo 30 EUR, oziroma instrumentov, ki imajo bodisi omejitev porabe 150 EUR bodisi shranjena sredstva, katerih znesek v nobenem trenutku ne presega 150 EUR, se ponudniki plačilnih storitev z uporabniki plačilnih storitev lahko dogovorijo:

- (a) da se člena 56(1)(b) in 57(1)(c) in (d) ter tudi člen 61(4) in (5) ne uporabljajo, če plačilni instrument ne omogoča blokiranja ali preprečitve njegove nadaljnje uporabe;
- (b) da se člena 59 in 60 ter člen 61(1) in (2) ne uporabljajo, če se plačilni instrument uporablja anonimno oziroma ponudnik plačilne storitve iz drugih razlogov, značilnih za plačilni instrument, ne more dokazati, da je bila plačilna transakcija odobrena;
- (c) da z odstopanjem od člena 65(1) ponudniku plačilnih storitev ni treba obvestiti uporabnika plačilnih storitev o zavrnitvi plačilnega naloga, če je neizvršitev razvidna iz konteksta;
- (d) da z odstopanjem od člena 66 plačnik po posredovanju plačilnega naloga oziroma soglasja, da se plačilna transakcija izvrši, prejemniku plačila ne more preklicati plačilnega naloga;
- (e) da se z odstopanjem od členov 69 in 70 uporabljajo drugi roki izvršitve.

2. Za nacionalne plačilne transakcije lahko države članice ali njihovi pristojni organi znižajo ali podvojijo zneske iz odstavka 1. Za predplačniške instrumente jih lahko zvišajo do 500 EUR.

3. Člena 60 in 61 se uporabljata tudi za elektronski denar v smislu člena 1(3)(b) Direktive 2000/46/ES [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti ter nadzoru skrbnega in varnega poslovanja institucij za izdajo elektronskega denarja (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 3, str. 343)], razen če plačnikov ponudnik plačilnih storitev nima možnosti zamrznitve plačilnega računa ali blokira plačilni instrument. Države članice lahko to odstopanje omejijo na plačilne račune ali plačilne instrumente določene vrednosti.“

Avstrijsko pravo

- 8 Po mnenju predložitvenega sodišča je bila Direktiva 2007/64 prenesena v avstrijsko pravo z zakonom o plačilnih storitvah (Zahlungsdienstegesetz, BGBl I, št. 66/2009, v nadaljevanju: ZaDiG), ki je začel veljati 1. novembra 2009.

- 9 Člen 1(1) ZaDiG z naslovom „Področje uporabe“ določa:

„S tem zveznim zakonom se določajo pogoji, pod katerimi lahko osebe opravljajo plačilne storitve kot poslovno dejavnost v Avstriji (ponudniki plačilnih storitev) ter urejajo pravice in obveznosti ponudnikov plačilnih storitev s sedežem v Avstriji in uporabnikov plačilnih storitev s sedežem v Avstriji, ter dostop do plačilnih sistemov.“

- 10 Člen 27(6) ZaDiG z naslovom „Nadomestila“ zagotavlja prenos člena 52(3) Direktive 2007/64 v avstrijsko pravo. Člen 27(6) ZaDiG določa:

„Ponudnik plačilnih storitev prejemniku plačila ne prepreči, da plačniku ponudi znižanje za uporabo določenega plačilnega instrumenta. Prepovedano je zaračunavanje nadomestil s strani prejemnika plačila v primeru uporabe določenega plačilnega instrumenta.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 11 Družba T-Mobile Austria je eden od ponudnikov storitev mobilne telefonije v Avstriji. Zato s potrošniki sklepa pogodbe o telekomunikacijskih storitvah in pri tem uporablja splošne pogoje, ki jih redno posodablja. V različici splošnih pogojev, ki je veljala novembra 2009, je bila ta določba:

„Člen 23

[...]

1.2. Dolg je mogoče poravnati z različnimi načini plačila, vendar vam v primeru plačila s papirnim nalogo za prenos ali v okviru telebančništva zaračunamo strošek obdelave, ki je določen v skladu z veljavnimi tarifami.“

- 12 Na podlagi te določbe je družba T-Mobile Austria naročnikom paketa Call Europe, ki so izbrali plačilo brez odobritve direktne bremenitve ali bremenitve kreditne kartice, kar zajema zlasti plačila prek spletnega bančništva ali s papirnim nalogo, zaračunavala dodatno mesečno nadomestilo 3 EUR.
- 13 Verein je pri prvostopenjskem sodišču v postopku v glavni stvari predlagalo, naj se družbi T-Mobile Austria prepove vnos navedene določbe v pogodbe, ki jih sklepa s strankami, in njena uporaba v okviru obstoječih pogodb. Verein je v tožbi navedlo, da je ta določba v nasprotju s kogentnimi določbami člena 27(6), drugi stavek, ZaDiG.
- 14 Družba T-Mobile Austria je predlagala zavrnitev tožbe, pri čemer je trdila, najprej, da ne spada na področje uporabe Direktive 2007/64 in ZaDiG, ker ni ponudnik plačilnih storitev, ampak operater mobilne telefonije. Nato je navedla, da nalog za prenos zaradi pomanjkanja osebnih varnostnih elementov ni „plačilni instrument“ v smislu člena 4, točka 23, te direktive. Nazadnje, prenos člena 52(3) navedene direktive s členom 27(6), drugi stavek, ZaDiG naj ne bi bil izveden v skladu s to direktivo, ker avstrijski zakonodajalec ni utemeljil prepovedi zaračunavanja nadomestil za uporabo določenih plačilnih instrumentov.
- 15 Prvostopenjsko sodišče je ugodilo vsem predlogom Verein. Ta sodba je bila potrjena v pritožbenem postopku. Pritožbeno sodišče je menilo, da papirni nalog za prenos ni plačilni instrument v smislu člena 4, točka 23, Direktive 2007/64. Ker pa v členu 52(3) te direktive ni določena popolna uskladitev sporne ureditve, bi nacionalni zakonodajalec vsekakor lahko določil splošno prepoved zaračunavanja dodatnih nadomestil, kakršna je ta iz člena 27(6) ZaDiG, tako za uporabo plačilnih instrumentov v smislu navedene direktive kot za druge načine plačila, kakršni so papirni nalogi za prenos. Poleg tega naj bi bila ta prepoved v skladu z namenom spodbujanja konkurenčnosti in ustreznega oblikovanja cen, kot je določen v členu 52(3), drugi stavek, iste direktive.
- 16 Družba T-Mobile Austria je zoper to sodbo vložila revizijo pri predložitvenem sodišču. Navedeno sodišče, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, je ugotovilo, da vprašanja, zastavljena v okviru spora o glavni stvari, zahtevajo razlago določb Direktive 2007/64.
- 17 V teh okoliščinah je Oberster Gerichtshof prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba člen 52(3) Direktive [2007/64] razlagati tako, da se uporablja tudi za pogodbeno razmerje med mobilnim operaterjem kot prejemnikom plačila in njegovo stranko, fizično osebo (potrošnikom), kot plačnikom?

2. Ali se nalog za prenos, ki ga je lastnoročno podpisal plačnik, oziroma postopek za izdajo nalogov za prenose na podlagi podpisanega naloga za prenos in dogovorjeni postopek za izdajo nalogov za prenose v okviru spletnega bančništva (telebančništva) štejejo za ‚plačilne instrumente‘ v smislu člen[ov] 4, točka 23, in [...] 52(3) Direktive [2007/64]?
3. Ali je treba člen 52(3) Direktive [2007/64] razlagati tako, da nasprotuje uporabi nacionalnih predpisov, ki določajo splošno prepoved tega, da prejemnik plačil zaračunava nadomestila, pri čemer ne razlikujejo med različnimi plačilnimi instrumenti?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 18 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 52(3) Direktive 2007/64 razlagati tako, da se uporablja za uporabo plačilnega instrumenta v pogodbenem razmerju med operaterjem mobilne telefonije kot prejemnikom plačila in njegovo stranko kot plačnikom.

Dopustnost

- 19 Verein je najprej uveljavljalo ugovor nedopustnosti v zvezi s prvim vprašanjem, ker naj odgovor nanj ne bi bil „potreben“ v smislu člena 267 PDEU, da bi predložitveno sodišče lahko odločilo o sporu o glavni stvari.
- 20 V skladu z ustaljeno sodno prakso velja za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalno sodišče zastavi v pravnem in dejanskem okviru, ki ga je pristojno opredeliti samo in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, domneva upoštevnosti. Predlog nacionalnega sodišča sme Sodišče zavreči samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (glej zlasti sodbo PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, točka 39; sodbo van der Weerd in drugi, od C-222/05 do C-225/05, EU:C:2007:318, točka 22, in sodbo Betriu Montull, C-5/12, EU:C:2013:571, točka 34).
- 21 Kot je navedel generalni pravobranilec v točkah od 21 do 23 sklepnih predlogov, v tem primeru ni jasno, da razlaga člena 52(3), drugi stavek, Direktive 2007/64, ki jo zahteva predložitveno sodišče, ni potrebna za rešitev spora, ki mu je predložen.
- 22 Verein namreč v postopku v glavni stvari predlaga, naj se družbi T-Mobile Austria prepove, da v pogodbe, ki jih sklepa s strankami, vključi določbo, na podlagi katere se v primeru plačila s papirnim nalogom ali v okviru spletnega bančništva zaračunajo stroški obdelave, in da se taka določba uporablja v okviru obstoječih pogodb. Iz predložitvene odločbe je tudi razvidno, da Verein tožbo opira na člen 27(6), drugi stavek, ZaDiG, s katerim je v nacionalno pravo prenesen člen 52(3) navedene direktive.
- 23 Zato je prvo vprašanje dopustno.

Vsebinska presoja

- 24 Člen 52(3), prvi stavek, Direktive 2007/64 določa, da ponudnik plačilnih storitev prejemniku plačila ne sme preprečiti, da od plačnika zahteva plačilo nadomestila ali da mu ponudi znižanje za uporabo določenega plačilnega instrumenta. Vendar pa člen 52(3), drugi stavek, te direktive daje državam

članicam pooblastilo, da zaradi potrebe po spodbujanju konkurenčnosti in uporabe učinkovitih plačilnih instrumentov prepovejo ali omejijo pravico prejemnika plačila, da od plačnika zahteva nadomestila za uporabo določenega plačilnega instrumenta.

- 25 V zvezi s tem je treba navesti, da je mogoče operaterja mobilne telefonije opredeliti kot „prejemnika plačila“ v smislu člena 4, točka 8, Direktive 2007/64, kadar je predviden prejemnik sredstev, ki so bila predmet plačilne transakcije. Dalje je stranko tega operaterja mobilne telefonije mogoče opredeliti za „plačnika“ v smislu člena 4, točka 7, te direktive, kadar odredi plačilni nalog v breme plačilnega računa, katerega imetnik je, ali kadar izda plačilni nalog.
- 26 Iz samega besedila člena 52(3) navedene direktive, ki ureja pravico prejemnika plačila, da od plačnika zahteva plačilo nadomestila za uporabo določenega plačilnega instrumenta, pa je razvidno, da se ta določba navezuje na razmerje med prejemnikom plačila in plačnikom. Iz tega sledi, da se navedena določba uporablja za uporabo plačilnega instrumenta v pogodbenem razmerju med operaterjem mobilne telefonije kot prejemnikom plačila in njegovo strankokot plačnikom, kot to navajajo Verein, avstrijska, nemška, francoska, italijanska in portugalska vlada ter Evropska komisija.
- 27 Poleg tega, kot je navedel generalni pravobranilec v točki 32 sklepnih predlogov, pooblastilo, ki je državam članicam podeljeno s členom 52(3), drugi stavek, Direktive 2007/64, ne bi imelo učinka, če se ne bi uporabljalo v razmerjih med „prejemnikom plačila“ in „plačnikom“.
- 28 Glede na vse navedene ugotovitve je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 52(3) Direktive 2007/64 razlagati tako, da se uporablja za uporabo plačilnega instrumenta v pogodbenem razmerju med operaterjem mobilne telefonije kot prejemnikom plačila in njegovo stranko kot plačnikom.

Drugo vprašanje

- 29 Predložitevno sodišče z drugim vprašanje v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4, točka 23, Direktive 2007/64 razlagati tako, da se na eni strani nalog za prenos, ki ga je lastnoročno podpisal plačnik, oziroma postopek za izdajo nalogov za prenose na podlagi takega naloga in na drugi strani postopek za izdajo nalogov za prenose v okviru spletnega bančništva štejejo za plačilne instrumente v smislu te določbe.
- 30 V skladu s členom 4, točka 23, te direktive je plačilni instrument „vsaka osebna naprava oziroma naprava in/ali niz postopkov, dogovorjenih med uporabnikom plačilnih storitev in ponudnikom plačilnih storitev, ki jih uporablja uporabnik plačilnih storitev, da odredi plačilni nalog“.
- 31 Najprej je treba navesti, da obstaja določeno razhajanje med različnimi jezikovnimi različicami te določbe, na kar je generalni pravobranilec opozoril v točki 36 sklepnih predlogov. Res je, da v vseh jezikovnih različicah pridevnik „oseben“ opisuje besedno zvezo „vsaka naprava“. Vendar v francoski različici („tout dispositif personnalisé et/ou ensemble de procédures“), ki se ujema med drugim s špansko, italijansko, madžarsko, portugalsko in romunsko jezikovno različico, pridevnik „oseben“ ne opisuje besedne zveze „vsaka naprava“. V nemški različici („jedes personalisierte Instrument und/oder jeden personalisierten Verfahrensablauf“), nasprotno, pridevnik „oseben“ opisuje besedno zvezo „vsi postopki“. Pri angleški različici („any personalised device(s) and/or set of procedures“), ki se ujema med drugim z dansko, grško, nizozemsko, finsko in švedsko različico, sta mogoči obe razlagi.
- 32 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba določbe prava Unije razlagati in uporabljati enotno glede na različice v vseh jezikih Evropske unije. Če so med jezikovnimi različicami besedila Unije razlike, je treba zadevno določbo razlagati glede na splošno sistematiko in namen ureditve, katere del je (glej zlasti sodbi Bark, C-89/12, EU:C:2013:276, točka 40, in Komisija/Finska, C-309/11, EU:C:2013:610, točka 49).

- 33 V zvezi s tem Verein, avstrijska, nemška in francoska vlada ter Komisija pravilno navajajo, da mora plačilni instrument, da bi se lahko opredelil kot osebni, ponudniku plačilnih storitev omogočiti, da preveri, ali je nalog za plačilo odredil za to pooblaščen uporabnik.
- 34 Kot navaja francoska vlada, pa nekateri plačilni instrumenti, ki so izrecno navedeni v členu 53 Direktive 2007/64, niso osebni. Tako na primer iz člena 53(1)(b) te direktive izhaja, da se nekateri plačilni instrumenti uporabljajo anonimno, zato v tem primeru ponudnik plačilnih storitev ni dolžan zagotoviti dokaza o preveritvi pristnosti zadevne transakcije, ki je predvidena v primeru iz člena 59 navedene direktive.
- 35 Iz obstoja takih neosebni plačilnih instrumentov nujno izhaja, da lahko pojem plačilnega instrumenta, ki je opredeljen v členu 4, točka 23, iste direktive, obsega vse neosebne postopke, ki so dogovorjeni med uporabnikom in ponudnikom plačilnih storitev in ki jih uporabnik lahko uporabi, da odredi plačilni nalog.
- 36 Na drugo vprašanje predložitvenega sodišča je treba odgovoriti glede na to opredelitev pojma plačilnega instrumenta v smislu člena 4, točka 23, Direktive 2007/64.
- 37 Predložitveno sodišče želi na eni strani izvedeti, ali se nalog za prenos, ki ga je lastnoročno podpisal plačnik, oziroma postopek za izdajo nalogov za prenose na podlagi takega naloga šteje za plačilni instrument.
- 38 Kot pravilno trdijo Verein, avstrijska, francoska, italijanska in portugalska vlada ter Komisija, izdaja naloga za prenos, ki ga je lastnoročno podpisal plačnik, pomeni vse postopke, ki so dogovorjeni med uporabnikom in ponudnikom plačilnih storitev in ki jih uporabnik lahko uporabi, da odredi plačilni nalog, ter se zato šteje za plačilni instrument v smislu člena 4, točka 23, drugi primer, Direktive 2007/64.
- 39 V zvezi s tem iz spisa, predloženega Sodišču, izhaja, da izdaja takega naloga za prenos na splošno zahteva, da plačnik ob odprtju plačilnega računa pri kreditni instituciji deponira svoj vzorčni podpis, da uporablja določene naloge za prenos in da se na te naloge lastnoročno podpiše. Kreditna institucija lahko preveri pristnost naloga za prenos v smislu člena 4, točka 19, navedene direktive s tem, da lastnoročni podpis na nalogu za prenos primerja z vzorčnim lastnoročnim podpisom, ki ga je plačnik predhodno deponiral.
- 40 Na drugi strani želi predložitveno sodišče izvedeti, ali se postopek za izdajo naloga za prenos v okviru spletnega bančništva šteje za plačilni instrument.
- 41 Kot poudarjajo Verein, avstrijska, nemška, francoska, italijanska in portugalska vlada ter Komisija, izdaja naloga za prenos v okviru spletnega bančništva pomeni vse postopke, ki so dogovorjeni med uporabnikom in ponudnikom plačilnih storitev in ki jih uporabnik uporabi, da odredi plačilni nalog, ter zato pomeni plačilni instrument v smislu člena 4, točka 23, drugi primer, Direktive 2007/64.
- 42 Iz spisa, predloženega Sodišču, namreč izhaja, da izdaja naloga za prenos v okviru spletnega bančništva zahteva, da plačnik vnese različne osebne kode, kot so koda za potrditev povezave, tajna koda in koda za transakcijo, katerih uporaba je dogovorjena med kreditno institucijo in plačnikom. Uporaba teh različnih kod, ki jih je plačnik personaliziral, omogoča kreditni instituciji, da preveri pristnost plačilnega naloga v smislu člena 4, točka 19, navedene direktive.
- 43 V teh okoliščinah ni treba preučiti, ali je mogoče postopek za izdajo naloga za prenos z nalogom, ki ga je lastnoročno podpisal plačnik, oziroma postopek za izdajo naloga za prenos v okviru spletnega bančništva opredeliti za „osebno napravo“ v smislu člena 4, točka 23, prvi primer, Direktive 2007/64, ker se štejeta za „[vse] naprave in/ali niz postopkov“ v smislu drugega primera te določbe.

- 44 Glede na vse navedeno je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4, točka 23, Direktive 2007/64 razlagati tako, da se postopek za izdajo naloga za prenos z nalogom, ki ga je lastnoročno podpisal plačnik, in postopek za izdajo naloga za prenos v okviru spletnega bančništva štejeta za plačilna instrumenta v smislu te določbe.

Tretje vprašanje

- 45 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 52(3) Direktive 2007/64 razlagati tako, da daje državam članicam pooblastilo, da na splošno prepovejo prejemnikom plačila, da od plačnika zahtevajo nadomestilo za uporabo katerega koli plačilnega instrumenta.
- 46 Kot poudarjajo Verein, avstrijska, nemška, francoska, italijanska in portugalska vlada ter Komisija, iz samega besedila člena 52(3) te direktive izhaja, da se lahko pooblastilo, ki je priznано državam članicam, da prejemnikom plačila prepovejo, da zahtevajo nadomestilo za uporabo plačilnega instrumenta, izvršuje v razmerju do nekaterih ali vseh plačilnih instrumentov, ki se uporabljajo na njihovem ozemlju. Drugi stavek te določbe namreč tega pooblastila držav članic ne omejuje na uporabo določenega plačilnega instrumenta.
- 47 Poleg tega imajo države članice, čeprav morajo upoštevati potrebo po spodbujanju konkurenčnosti in uporabe učinkovitih plačilnih instrumentov, kadar prepovejo ali omejijo zaračunavanje nadomestil za uporabo nekega plačilnega instrumenta, vseeno široko diskrecijsko pravico pri izvrševanju pooblastila, ki jim je podeljeno na podlagi člena 52(3) navedene direktive, kot to še zlasti izhaja iz uvodne izjave 42 iste direktive.
- 48 Glede na vse navedeno je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 52(3) Direktive 2007/64 razlagati tako, da državam članicam podeljuje pooblastilo, da na splošno prepovejo prejemnikom plačila, da plačniku zaračunavajo nadomestilo za uporabo katerega koli plačilnega instrumenta, če nacionalna ureditev kot celota upošteva potrebo po spodbujanju konkurenčnosti in uporabe učinkovitih plačilnih instrumentov, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Časovna omejitev učinkov sodbe

- 49 Družba T-Mobile Austria zahteva, naj Sodišče učinke sodbe, ki jo bo izdalo, časovno omeji, če bo Sodišče presodilo, prvič, da se postopki za izdajo nalogov za prenos štejejo za plačilne instrumente v smislu člena 4, točka 23, Direktive 2007/64, in drugič, da člen 52(3) te direktive državam članicam podeljuje pooblastilo, da na splošno prepovejo prejemnikom plačila, da zahtevajo nadomestilo za uporabo plačilnega instrumenta.
- 50 V skladu z ustaljeno sodno prakso razlaga pravila prava Unije, ki jo Sodišče poda pri izvrševanju pristojnosti na podlagi člena 267 PDEU, pojasnjuje in natančneje določa pomen in obseg tega pravila, kot ga je treba ali bi ga bilo treba razumeti in uporabljati od začetka njegove veljave. Iz tega izhaja, da sodišča smejo in morajo tako razlagano pravilo uporabiti tudi za pravna razmerja, ki nastajajo ali so nastala pred izdajo sodbe, s katero je bilo odločeno o zahtevi za razlago, če so pogoji za vložitev tožbe glede uporabe navedenega pravila pri pristojnih sodiščih izpolnjeni (glej zlasti sodbo RWE Vertrieb, C-92/11, EU:C:2013:180, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 51 Poleg tega je časovna omejitev učinkov sodbe izjemen ukrep, ki zahteva, da obstaja nevarnost resnih ekonomskih posledic zaradi številnosti pravnih razmerij, vzpostavljenih v dobri veri na podlagi ureditve, za katero se je štelo, da zakonito velja, ter da so bili posamezniki in nacionalni organi k ravnanju, ki ni bilo v skladu s pravom Unije, spodbujeni zaradi objektivne in precejšnje negotovosti

glede obsega določb prava Unije, pri čemer je k tej negotovosti morda prispevalo tudi ravnanje drugih držav članic ali Evropske komisije (glej zlasti sodbo Endress, C-209/12, EU:C:2013:864, točka 36 in navedena sodna praksa).

- 52 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da posamezniki in nacionalni organi niso bili spodbujeni k ravnanju, ki ni bilo v skladu s pravom Unije, ker je avstrijska zakonodaja, ki se uporablja v postopku v glavni stvari, pravilno prenesla upoštevene določbe Direktive 2007/64.
- 53 Poleg tega je treba navesti, da se družba T-Mobile Austria sklicuje le na „znatne finančne posledice“ za podjetja v telekomunikacijskem sektorju Unije, ne da bi predložila natančne dokaze ali podatke v zvezi s tem, kot opozarja generalni pravobranilec v točki 98 sklepnih predlogov. V teh okoliščinah ni dokazan obstoj tveganja nastanka resnih ekonomskih posledic (glej v tem smislu sodbo Endress, EU:C:2013:864, točka 37).
- 54 Časovnih učinkov te sodbe zato ni treba omejiti.

Stroški

- 55 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

- 1. Člen 52(3) Direktive 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES je treba razlagati tako, da se uporablja za uporabo plačilnega instrumenta v pogodbenem razmerju med operaterjem mobilne telefonije kot prejemnikom plačila in njegovo stranko kot plačnikom.**
- 2. Člen 4, točka 23, Direktive 2007/64 je treba razlagati tako, da se postopek za izdajo naloga za prenos z nalogom, ki ga je lastnoročno podpisal plačnik, in postopek za izdajo naloga za prenos v okviru spletnega bančništva štejeta za plačilna instrumenta v smislu te določbe.**
- 3. Člen 52(3) Direktive 2007/64 je treba razlagati tako, da državam članicam podeljuje pooblastilo, da na splošno prepovejo prejemnikom plačila, da plačniku zaračunavajo nadomestilo za uporabo katerega koli plačilnega instrumenta, če nacionalna ureditev kot celota upošteva potrebo po spodbujanju konkurenčnosti in uporabe učinkovitih plačilnih instrumentov, kar mora preveriti predložitveno sodišče.**

Podpisi